

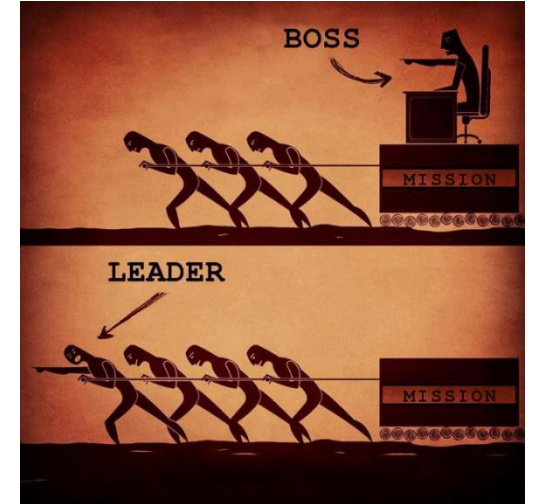
Liderlik Kavramı

Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Liderlik Nedir?

Toplumun ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkan ve belirli bir grup insanı, belirli amaçlar etrafında toplayabilmek ve bu amaçları gerçekleştirebilmek için onları harekete geçirme yönünde gerekli nitelik, yetenek ve tecrübeye sahip olmakla ilgili özelliklerin bütünüdür.

Liderlik, belirli bir amaç için bir araya gelmiş bir grubu ve grubun faaliyetlerini, bu amaçlar doğrultusunda etkileme sürecidir.

Liderlik Özellikleri

- durumu kavrama,
- işbirliği becerisi,
- ruhsal denge, uyum, özgünlük, hırs, duyarlılık,
- güçlü hafıza, uzağı görme, coşkusal kararlılık,
- yargılama gücü, iletişim becerisi, akıl yürütme,
- ısrarlı olma, örnek olma, hoşgörü, genel kültür,
- motive edebilme.

Liderlik Özellikleri

- Lider; bulunduğu gruba diğerlerinden daha fazla etki eden kimsedir.
- Lider, doğru ve yeterli kişilik özelliklerine sahiptirler.
- Genlerin davranışlar üzerindeki etkilerini inceleyen ve ikizler üzerinde yapılan çalışma kapsamında, «rs4950» adındaki genin liderlik davranışları üzerinde etkisi olduğu ifade edilmektedir.
- Liderlik özellikleri örgüt iklimi ve kültürü içerisinde önemli bir özelliktir.
- Lider olunur mu, doğulur mu?

LİDER	YÖNETİCİ
Mevcut duruma meydan okur	Mevcut durumu savunur ve korur
İnsan hakları üzerine çalışırlar	Örgüt yapısı üzerine çalışırlar
Yenilik yapar	İdarecilik yapar
Güven verir	Kontrol merkezlidir
Uzun bir perspektifi vardır	Kısa ve orta vadede düşünür
Ne ve neden sorusu sorar	Ne zaman ve nasıl sorusu sorar
Üretir	Var olana uyar
Doğru işi yapar	İş doğru yapar
Değişimle ilgilenir, geliştirir	Yapıyı korur
Yönlendirir	Yönetir
Moral otoritesine inanır	Bürokratik otoriteye inanır
Vizyon sahibidir	Bütçe ve liste sahibidir
Ortak amaca dayalı güce dayanır	Ödül ve ceza gücüne dayanır
Motive eder	Denetler
İlham verir	Düzenler
Aydınlatır	Eşgüdüm oluşturur
Ekip olarak görür	Eleman olarak görür
İkna ve talimat kullanır	Emir ve talimat kullanır
Süreç odaklıdır	Sonuç odaklıdır
Ulaşılabilir	Ulaşılamaz
Tanıma eğilimlidir	Tanımlama eğilimlidir
Sorumluluk üstlenir	Başarısızlıkta suçlu arar
"Biz" zamiri kullanır	"Ben" zamiri kullanır
Takdiri daha çok kullanır	Eleştiriyi daha çok kullanır

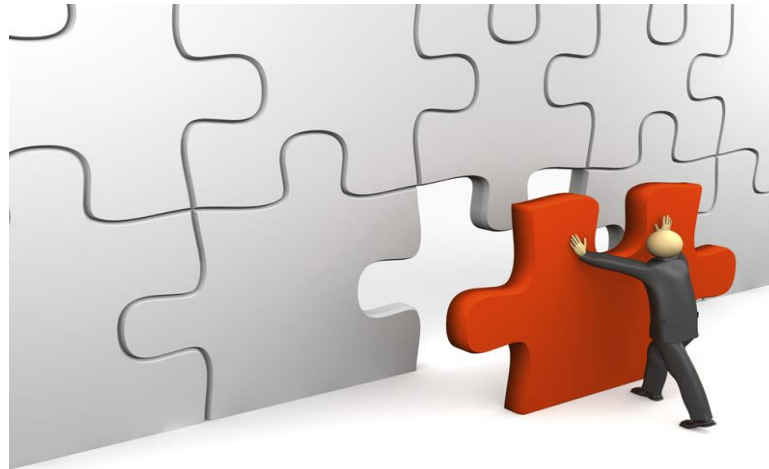
Uygulayıcı Lider

- Liderin en önemli rolü, gruba ait faaliyetleri koordine etmesidir.
- Lider genellikle yapılması gerekli işleri grubun diğer üyelerinin sorumluluğuna verir.
- Bu uygulamada liderin zayıf kalması işlerin yürütülmesine engel teşkil edebilir ya da üyelerin sorumluluk duygularının gelişmesi ve grup etkinliklerine katılmalarına engel olabilir.

Planlayıcı Lider

- Lider çoğu zaman grubun amaçlarına ulaşmasının yollarını kararlaştırmak suretiyle planlama rolünü üstlenir.
- Bu genellikle hedefe ulaşmak amacıyla derhal yapılması gereken planlardır.
- Lider planı bütünüyle bilen ve onu koruyan kişidir.

Liderlikte Ödül & Ceza

- Belirli sınırlar içerisinde üyelere ceza ve ödül uygulanması liderin üstlendiği görevlerdendir.
- Liderin güçlü sevgi ve saygıya dayanan bir otorite kurması gerekir.
- Liderin ödül ve ceza dağıtmadaki tutumu ve adalet duygusu önemlidir.

Liderlikte Problem Çözme

- Lider grup üyeleri arasındaki ilişkilerde bozulmanın olması durumunda aracı rolünü üstlenir.
- Onlar arasındaki ilişkiyi düzenlemeye ve düzeltmeye çalışır.
- Etkili lider gerektiğinde bir akraba, aile üyesi aynı zamanda da bir psikolog olabilmelidir.
- Bu özelliklerin belirli bir etkileşim süreci içinde üyelerin (izleyenlerin) potansiyel performansına ulaşmasına yardımcı olacağı bir gerçektir.

Liderlikte Hedef Tayin Etmek

Lider grubun hedeflerini tayin eden kişidir. Grubun hedefleri genelde üç kaynaktan gelmiş olabilir.

- Yukarıdan, grubun üstündeki otorite tarafından belirlenmiş olabilir.
 - Aşağıdan, grup üyelerinin tümünün katılımıyla belirlenmiş olabilir.
 - Liderin kendisi tarafından belirlenmiş olabilir.
- Üyelerin bir kısmı ne kadar ayrı inanç ve idealler sahip olursa olsun, grubun belirlenmiş hedeflerinden sapamaz.
 - Lider, bunların grup içinde akışını ve yayılışını kontrol etmekle görevlidir.

Örnek Olma, Temsil Etme

- Liderler üyeler karşısında örnek bir davranış sergilemek durumundadırlar.
- Lider tutum ve davranışlarının grup üyeleri tarafından izlendiğini ve örnek alındığını bilmelidir.
- Bir grubun bütün üyelerinin diğer gruplarla ve insanlarla doğrudan doğruya ilişki kurmaları mümkün değildir.
- Bu nedenle lider grubun temsilciliğini üstlenir.
- İçeriden dışarıya ve dışarıdan içeriye yönelen bütün iletişimlerde lider kanalı kullanılır.
- Grup yapısının özel detaylarını diğer üyelere daha iyi bilen lider grup içerisinde kontrolör görevini üstlenebilecek en uygun kişidir.